

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 28.

Stockholm den 15 Juli 1909.

2:a årg.

Prenumerationspris: 1/4 år... kr. 4: 50 1/2 år... kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningsstid: Kl. 11-12. Sthlm 1909. F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 % 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	---	---	---

Mathilda Fryxell.

Det var med vemod och bestörtning man i tidningarna såg Mathilda Fryxells namn i förening med det betydelsefulla korset. Det synes som om den tanken skulle ha legat nära, att man ej länge kunde få behålla henne då hon närmade sig åttio-talet och alla visste att hennes hjärta var svagt, men man hade blifvit så van att

se henne just sådan hon nu var, att man nästan alldeles upphört att oro sig öfver hennes klenhet. Hennes själs spänstighet var så stor och det intresse hvarmed hon omfattade de sociala frågor, som rörde sig i samtiden, så ungdomligt varmt, att man glömde hennes ålder. Ännu på de sista åren hörde man

henne hålla föredrag utan ens en P. M. till ledning, och dock förekom däri sifferuppgifter af olika slag. Intet omtagande och ingen slapphet förmärktes och intet vittnade om svaghet annat än att hon måste sitta under sitt föredrag; det var således förlåtligt om man glömde, att det var en kvinna, hvilken börjat sitt fjärde kvartsekel, som talade. Förklarligt också att dödsbudet kom som ett oväntadt slag.

Då man första gången såg Mathilda Fryxell, liten späd och skenbart ömtålig, tänkte man omedvetet att hon hörde till dem, som ständigt behöfva omhuldade och skyddas; när man så mötte hennes lugna, klara och kloka blick blef man medveten om sin tanke nyss förut, men den försvann då med ens och för alltid, ty man förstod, att i den bräckliga kroppen bodde en stark ande och en energi, som ej lät sig nedslås af kroppslig svaghet.

Uppfostrad i Värmland, i sin faders, historieskrivaren Anders Fryxells hem, fick hon från ungdomen sin blick fäst på höga ideal, som hon aldrig upphört att sträfva efter, och den sociala ansvarskänslan — dessvärre ej så vanlig hos kvinnor, åtminstone ej i forna dagar — utvecklades hos henne och hennes systrar i en grad, som gifvit prägeln åt hela deras lif.

Promenaddräcker och Kappor

Vid behof af dessa artiklar rekommendera vi en mycket god mellangren af 1:ma svenska och engelska tyger, solidt svenskt arbete efter bästa utländska modeller. OBS! Med detta goda fabriksprisbillighet finnes ingen konkurrens.

GUSTAF HOLMBLOMS KAPPAFFÄR, NORRMALMSTORG

G. Holmbloms

Kristendomen var för henne den fasta grund, på hvilken hvarje människas lif borde uppbyggas, hur skiftande de olika byggnadsformerna än blefve; att bibringa ungdomen en lefvande öfvertygelse därom, det låg henne i främsta rummet om hjärtat, och åt en sådan uppfostrande verksamhet hade hon oförtröttadt egnat sitt arbete alltifrån sin tidigaste ungdom. Det var ej blott med ord utan med hela sin personlighet, som hon vittnade om sanningen och kraften i den lära, hvars djupa grundton är kärlek.

Med öfverflödande, själfuppoffrande välvilja omfattade hon alla som rörde sig omkring henne. Om framför andra de svaga och de lidande blefvo föremål för hennes omsorger och outtröttliga verksamhet, beror detta måhända på att hennes egen klenhet lärt henne att känna med och särskildt ömma för dem, som i förening med kroppslig svaghet äfven trycktes af yttre svårigheter, hvarifrån hon besparats, något som hon alltid med tacksamhet tänkte på. Huru plågande det än var för henne att röra sig, tvekade hon aldrig att gå många mödosamma steg för att tala vid personer i och för att ordna för en sjukling eller för någon som behöfde andras vård och stöd.

Den naturliga följeslagaren till all kärlek, som ej är klemig — rättfärdighetskänslan — var hos Mathilda Fryxell stark och lefvande. Oförfäradt drog hon i härnad, i tal och skrift, mot de sidor af samhällsskicket som ockra på människors onda böjelser eller äro till en snara för de svaga. För nykterhet och sedlighet kämpade hon med kraft och trosviss frimodighet. Den minsta lilla framgång för dessa sträfvanden hälsades af henne med jubel såsom gryningen till den dag hon visste skulle komma efter nattens mörka timmar, ty tron på det godas seger till slut öfver allt ondt och vrångt var hos henne ständigt lefvande. Hennes ideella syn på lifvet gjorde henne till en sangviniker som få, och

hennes entusiasm verkade välgörande äfven på den, som log ett skeptiskt löje.

Alltsedan hon och hennes ännu mera bekanta syster, författarinnan Eva Fryxell, flyttade till Stockholm efter fadrens död 1881, har hon verkat i nu angifna riktningar.

Med henne såsom ordförande har Föreningen för sömmerskor utvecklat sig till en betydande organisation med sjukkassa, understödsfond och sommarhvilohem samt med regelbundet återkommande samkvämsaftnar. På föreningens hvilohem, där de klena medlemmarna få i tur och ordning tillbringa några sommarveckor, och hvars goda verkningar hon sett på mången öfveranstängd stackars sömmerska, tänkte hon i det sista och önskade att de som ville hedra hennes minne skulle ihågkomma det hemmet med en liten skärf istället för att smycka hennes kista med blommor. Att kunna ordna för de utarbetade medlemmarna så, att de på gamla dagar kunde erhålla en liten pension, var hennes dröm, och den har så till vida blifvit verklighet, att en pensionsfond är bildad, visserligen blygsam ännu till sitt belopp, men dock så stor att redan nu några smärre belopp kunna lämnas som ålderdomsunderstöd. Det är att hoppas, att denna Mathilda Fryxells skapelse må tillväxa och att genom den lifvet må kunna göras något ljusare och lättare för de stackars kvinnor, hvilka, efter ett lif vid symaskinen, möta ålderns dagar med förstörda ögon och bruten hälsa och ej veta hvart de skola vända sig för sin dagliga nödtorft, ty äfven om de lyckats spara något, så är det otillräckligt.

Mathilda Fryxell var född den 8 oktober 1830 och afled i sitt hem i Stockholm den 6 juli.

Med henne gick en kärnkvinna ur tiden, en kvinna af den sort, som landet skulle behöfva många af, men har alltför få.

AGDA MONTELIUS.

Internationella Kvinnoförbundets femte kongress.

Toronto, Kanada den 20 juni 1909.

Det torde vara Dagnys läsare bekant, att Internationella Kvinnoförbundet innevarande år och månad afhåller en femårskongress och att denna är förlagd till en ur europeisk synpunkt nog så aflägsen ort, nämligen staden Toronto vid Ontariosjön. Trots den långa vägen hit äro dock flertalet europeiska nationer representerade. Delegerade till kongressen ha kommit från de tre skandinaviska länderna och från England, Tyskland, Holland, Belgien, Österrike, Ungern och Italien. Ett tiotal australiska damer ha rest öfver haf och land under en månads tid för att nå mötesorten. Läger man härtill att Förenta

staternas kvinnoförbund sändt en fulltalig delegation och att många kanadensiskor deltaga i kongressen, bör det tydligen framgå, att den kvinnoförsamling, som i dessa dagar mötts i Toronto utan öfverdrift kan sägas motsvara äfven rätt högt ställda fordringar på numerärens storlek och nationaliteternas mångfald. Endast fransyskorna ha ej varit i tillfälle att sända några representanter och lysa till allmänt beklagande med sin frånvaro.

Möjligen frågar sig någon hvad Internationella Kvinnoförbundet är, hvilket ändamål det har och hur det arbetar. Förbundets namn är tillräckligt allmänt för att icke förråda något ens af syftets eller

arbetets hufvudpunkter, utan öppnar snarare tämligen obegränsade möjligheter för gissningar. Den som skrifver detta känner sig därför uppfordrad att efter förmåga söka presentera det Internationella Kvinnoförbundet och ämnar för undvikande af till äfventyrs otillbörlig subjektivitet låta stadgarne tala, d. v. s. stadgarne i urval och öfversättning. Förbundets ändamål är att vara en förbindelseled mellan kvinnoföreningar i alla land och att bereda kvinnor från alla världsdelar tillfälle att mötas och utbyta erfarenheter i frågor rörande samhällets, familjens och individens bästa. För att deltaga i de delar af det sociala reformarbetet, som särskildt äro föremål för förbundets intresse, ha ständiga kommittéer tillsatts. Det finns kommittéer för »fred och skiljedom», för »sedlighet och lika moral», för »lagstiftning rörande kvinnor och barn», för »kvinnans rösträtt och medborgarskap». Dessutom har Förbundet en press- och en finanskommitté. Till de förutvarande sex har under de dagar som gått sedan innevarande möte öppnades, äfven kommit en sjunde kommitté med uppgift att arbeta för förbättrad samhällshygien. Förslag om en stående kommitté för uppfostringsfrågor föreligger dessutom till behandling.

Såsom af denna uppräknings framgår, är det af Internationella Kvinnoförbundet (International Council of Women — I. C. W.) uppställda programmet synnerligen omfattande, och det finns all anledning antaga att verksamhetssferen äfven framgent kommer att utvidgas. Det kan till och med ifrågasättas huruvida det är fullt klokt att söka verka på så många arbetsfält samtidigt, ty ej ens en internationell förening förfogar öfver obegränsad tillgång på aktiva medlemmar. Hufvudändamålet med I. C. W:s verksamhet torde emellertid vara, såsom dess ordförande lady Aberdeen framhöll i sitt tal vid mötets öppnande, att hos olika och vidt skilda länders kvinnor väcka och stärka intresset för vår tids sociala reformarbete öfver hufvud. Skall detta syfte fullföljas, böra gifvetvis de aktuella samhällsfrågorna vara representerade på förbundets program i möjligast fulltaliga måtto, och det vill med andra ord säga, att ett visst mångsyssleri under de gifna förhållandena är oundvikligt. Det bör äfven beaktas, att den praktiska tillämpningen i de olika länderna af I. C. W:s omfattande arbetsprogram öfverlämnas åt respektive länders nationella kvinnoförbund, som själfva en sammanslutning af olika kvinnoföreningar tillsammans utgöra det Internationella Förbundet och bilda själfständiga enheter inom detta, med full frihet att efter behag, förmåga eller andra omständigheter dra upp gränserna för sin verksamhet. I. C. W., som bildades i Washington 1888, omfattar nu 22 nationalförbund representerande tre världsdelar, och det ger en god föreställning om vidden af I. C. W:s geografiska utbredning, då man hör, att nationalförbund af kvinnor äro under bildande i Turkiet och Egypten och att de första förberedelserna

till liknande sammanslutningar äro gjorda i Japan och Indien.

Då detta skrifves ha endast tre dagar förflutit sedan mötet började. Förhandlingarne komma som bekant att försiggå i 14 dagar, och den första veckan är reserverad för förbundsangelägenheter: förrättande af val, aflämnande af rapporter samt öfverläggningar om de olika förslag till fortsatt eller utvidgad verksamhet, som föreligga i talrika motioner. Bland annat föreslås, att I. C. W. under den kommande fem-årsperioden skall ägna särskild uppmärksamhet åt frågor rörande barnuppfostran samt verka för upprättandet af upplysningsbyråer och för ökad pressagitation i I. C. W:s syften. Sedan de egentliga förbundsangelägenheterna äro slutbehandlade, vidtager den i förening med fem-årsmötet anordnade kongressen. Denna kommer att arbeta på olika sektioner, t. ex. afdelningarna för litteratur, filantropi och kvinnliga yrken, samt afdelningen för frågor rörande industriarbetande kvinnors och barns hem- och arbetsförhållanden. För hvarje sektion föreligger ett deltaljeradt och innehållsrikt program, upptagande en mångfald olika diskussions- och föredragsämnen. I listan på anmälda talarinnor märkas många namn, hvars bärarinnor äro kända för mångsidig erfarenhet och grundliga kunskaper; exempelvis kunna nämnas: Reverend Anna Shaw, M:rs Foster Avery, doktor Alice Salomon och fru Hainisch. En del framstående manliga talare äro särskildt inbjudna till kongressen.

Från de få mötesdagar som nu förflutit föreligga gifvetvis icke så många slutdebatterade frågor och uppnådda resultat. Det viktigaste som hittills förekommit, är — utom det nämnda beslutet om en kommitté för samhällshygien — att val af internationella funktionärer för nästa femårsperiod förrättats. Lady Aberdeen har återvalts till ordförande och till vice ordförande har utsetts M:rs Ogilvie Gordon, som förut med mycken energi och framgång beklädt posten som korresponderande sekreterare, samt Contessa Spalletti och fru Hainisch, den förra det italienska, den senare det österrikiska nationalförbundets ordförande. Doktor Alice Salomon blef I. C. W:s nya korresponderande sekreterare och genom doktor Alexandra Skoglunds val till protokollförare har Sverige en representant bland I. C. W:s funktionärer.

Det skulle ge en mycket oriktig föreställning om de förhållanden, under hvilka kongressdeltagarna besöka Canada, om det mottagande som landets invånare, män som kvinnor beredt oss, ej blefve föremål för ett särskildt omnämnande. Bland alla här församlade främmande gäster finns endast en mening om det sätt hvarpå kanadensarna sörjt för de resandes bästa. Mottagandet öfvergår i storslagen gästfrihet och älskvärd hjärtlighet de mest högtflygande förväntningar. Vi ha på åtta dagar fått se fem af Kanadas städer, utan att vi själfva behöft ägna en tanke åt resebestyr. I såväl Quebec och Montreal, som Ottawa, Toronto och Hamilton har allt varit

ordnad på ett utomordentligt sätt, och i samtliga städer ha kongressdeltagarna mottagits officiellt af de lokala myndigheterna. På en lunch i Ottawa, Kanadas hufvudstad, hälsades kongressen välkommen i regeringens namn af jordbruksministern. Vid besöket i Ottawa voro I. C. W:s medlemmar generalguvernörens gäster på ett gardenparty, och dessutom ha på olika platser en mångfald af offentliga och enskilda mottagningar varit anordnade och flera återstå.

Under mötesveckorna här i Toronto liksom förut under dagarne i Montreal ha enskilda personer öppnat sina hem för samtliga delegerade och äfven kongressdeltagare från andra världsdelar, och gästernas talrikhet — väl ett par hundra — illustrerar det storslagna i den kanadensiska gästfriheten.

I senare meddelanden hoppas jag få tillfälle att redogöra för mötets och kongressens arbete.

AXIANNE THORSTENSON.

Textilkonst på Industriutställningen.

Licum.

Det första intrycket af Liciums utställning är ståtligt och gladt. Luften är här fylld af färgrika dukars fladder. Främst märkes den s. k. »kungsfanan» af ljusaste blåa siden, i tunn kvalitet med ett stort gult namnchiffer infälldt i bottensidenet, allt efter en gammal idé, och af synnerligen god verkan. Liciums eget standar, äfven af blått, något tjockare siden, har de tre kronorna inväfdade däri. Mönstret härtill är komponerad af fröken Gisberg och sidenet är väfdt på de Almgrenska sidenfabrikerna.

Börjar man nu en vandring i Liciums lokal, finner man till vänster först Anders Zorns omtalade Dalaskärm i tre afdelningar, brokig och liflig i teckningen med scener från Dalarna. Gobelängerna äro väfda af Karna Nilsson-Walberg, och skärmen kostar 8,000 kr. Öfver den hänger fröken Frykholms, i färgen något svårmodiga gobeläng till vapensal, brunt och mörkblått äro här de förhärskande nyanserna.

Hvad som förskaffat Licium dess största berömmelse, är emellertid det mästerskap man där uppnått i förfärdigandet af antependier, mässhakar och andra kyrkoprydnader. Utställningen omfattar också en riklig samling dylika broderier, där man lägger märke till, bland andra, ett antependium beställt för Lunds Domkyrka, afsedt att användas under passionstiden vid sorg gudstjänster. Det är af svart sammet, med en bred, i schattérsöm broderad bård i lilas, ljust olivgrönt och silfvergrått, där tistel, rosor och törnen ingå i stilerade motiv. Altarduken har en spets af filetguipure och kalkklädet ett med antependiet öfverensstämmande broderi.

Nära intill ofvannämnda altare finner man Gustafsbergs kyrkas, väl placeradt i en korliknande utbyggnad i rummet, och där ofvanför hänger den mycket omtalade väggbonaden »Den eviga staden». Det är en sällsynt lugn komposition, som oaktadt den är utförd med relativt enkla material uppnår en förvånande helhetsverkan. Botten är mörkblått linne, och

härpå är broderadt i lika, sig upprepande linjer, ett stileradt stadsmotiv med tak, palmer och Betlehems lysande stjärna. Färgerna äro mildt grönt och blekgult. Det nyss omtalade antependiet för Gustafsbergs kyrka är väfdt i röd gobeläng med mönster i rödt silke. Apostlarna synas å midten, och i den breda öfre bården, som har delvis guldgrund, synas gröna palmgrenar med en gyllene sol och kors bakom.

Lofö kyrkas antependium sitter också det uppsatt på ett tillfälligt altare och lyser härligt i färgen och rikt i teckningen. Det är broderadt på grön sidendamast. En bård i gult silkesbroderi löper upp till och i midten sitter ett I. P. i guld, omgifvet af en vackert ornamenterad krans af vindruvkor och blad.

Det hela är utfördt efter en gammal idé. Kyrkans i Hörnefors antependium ger ett alldeles nytt uppslag. Det verkar fullt modernt med sitt mönster af grankottar i blekgrönt och gula emblemer, allt broderadt på röd boj. Ett ståtligt antependium är förfärdigadt af hvit sidendamast med bård i guld, broderade liljor, apostlarnas bilder i sydda motiv på guldbotten, samt en fågel Fenix resande sig ur de renande eldflammorna, allt utfördt i finaste schattérsöm i färger.

En praktfull mässhake är af hvitt siden med ett rikt broderi, drufklasar såsom motiv, broderadt i guld.

Fröken Sofia Gisberg har komponerat alla här ofvan uppräknade antependier, bonader, kalkkläden, bokdynor etc., förenande stor teknisk skicklighet och djupa kunskaper inom denna konstart med ett sant artistiskt öga i fråga om ämnesval och färgsammansättning.

Artisten Gunnar Wennerbergs gobeläng har ådragit sig mycken uppmärksamhet och beundran. Den föreställer ett månskenslandskap vid ett vattendrag, hvars stränder äro synnerligen rika på allehanda blomster. Emot vattnets lugna spegel och fjärran blånande skogar af popplar afteckna sig rododendron, rosor, liljor och iris i riklig mängd och milda, naturliga färger, allt medan månen gjuter sitt bleka ljus öfver denna idealiska växtlighet. Infälld i en vägg

med boaseringar vore denna gobeläng väl på sin plats. Ett kuddöfverdrag, också i gobeläng, med blå hortensior af samma konstnär, är vackert, och blommorna måttfullt stiliserade. I gobelängväg lägger man märke till tvänne dylika af Oscar Bergström, svenska höstlandskap med gulnande björkar och falnad grönska, något kalla i färgen för öfrigt.

En mängd broderade, mindre prydnadsföremål samt gardiner och dukar ge omväxling åt den smakfulla utställningen. Fröken Rudbeck har komponerat blå långgardiner med hålsömsbroderier och en treflig linneduk med broderi i samma färg i plattsöm och med bottnar. Fru Hjorth-Wesslau en luftig gardin i gult och hvitt och en mindre, ljusgrå sidenduk med starkt gula, stiliserade björkblad, ett sällsynt lyckadt arbete med härliga färgsammansättningar.

Detsamma kan man säga om fröken Frykholms portiär i tunnt grönt siden med gula silkesbroderier i japansk genre.

Fru Jancke-Björck har komponerat en blå sidenduk med gula silkesbroderier, stiliseradt blommotiv, och mycket lyckad, hvilket man i mindre grad kan säga om den blå, broderade klädseln till de två förgyllda stolarna. Mattan som de stå på är äfven i blått, i stil med det öfriga.

Fröken Anna Larssons lilla originella bonad i gult och grått, gåsungar och kabbalökar, gör sig bra, och fru Ljungström har sytt utsökta spetsar, points de Venice i stiltrogna mönster.

EBBA DE LA GARDIE.

Fredskongressen i Stockholm 1909.

Med anledning af den Internationella fredskongressen, som kommer att afhållas i Stockholm den 29 aug.—5 sept., har kongressens organisationskommitté utsändt nedanstående inbjudan, för hvilken vi härmed bereda plats.

Öfvertygelsen att tvister emellan folken i våra dagar böra afgöras genom öfverenskommelse eller rättsförhandling och ej genom krig har under senare år fått allt allmännare utbredning och börjat mer och mer påverka lösningen af uppkomna konflikter. Den moderna fredsrörelsens andel häruti är ett erkändt faktum. Ej minst ha de årligen återkommande internationella fredskongresserna genom sin samlande och utredande verksamhet bidragit till fredsrörelsens inriktande på praktiska mål: främjandet af skiljedomstanken och minskandet af anledningar till krigsutbrott. Med hvarje år hafva dessa kongresser vunnit i betydelse; särskildt framgångsrik var den i fjol i London hållna. 1909 års kongress skall samlas i Stockholm och blir sannolikt liksom de föregående besökt af flere hundra deltagare från olika länder. Det blir för oss svenskar en hederssak att de få ett godt intryck af sitt besök hos oss. K. M:t, riksdagen och Stockholms stad ha

redan visat sig behärta detta genom anslag till kongressen. För ett godt resultat fordras dock allmänhetens och pressens intresse och medverkan. Undertecknade, som fått i uppdrag att förbereda och anordna kongressen, få i förhoppning därom härmed inbjuda till deltagande uti densamma.

Kongressen hålles i Riddarhuset i Stockholm under dagarne 29 aug.—3 sept. och efterföljes af en två dagars utflykt till Dalarna. Programmet upptager, utom kongressens egna förhandlingar, festligheter och utflykter, äfven flera offentliga möten, vid hvilka komma att medverka mycket framstående talare från Sverige och utlandet.

Anmälan om deltagande kan göras till kongressens byrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm, med insändande af kongressafgiften kronor 5: 50, hvaruti är inberäknad afgiften för kongressens tryckta förhandlingar.

XVIII:e Internationella fredskongressens
organisationskommitté

Carl Carlson Bonde.
Ordf.

Edv. Wavrinsky.
v. Ordf.

Emilia Broomé.
Skattm.

V. Langlet.
Skr.

Johan Bergman.

Arvid Grundel.

Erik Palmstierna.

Utlandet.

Från landtdagsvalen i Finland.

Vårens landtdagsval i Finland ha hvad de valda kvinnliga representanterna beträffar utfallit sålunda, att deras antal nu utgör 21 mot 25 föregående gång. De fördela sig på de olika partierna på följande sätt: svenska folkpartiet 4 af 25; nyfinska partiet 1 af 28; gammalfinska 4 af 48; socialdemokratiska 12 af 84.

Om antalet röstberättigade och i valen deltagande kvinnor i hela landet kunna vi icke här lämna några uppgifter men ha däremot kommit i tillfälle att meddela några siffror från Nylands läns valkrets, hvilka torde kunna vara af intresse. Af röstberättigade personer inom länet voro 74,447 eller 45,67 proc. män och 88,557 eller 54,33 proc. kvinnor. Af dessa deltog i valen 53,227 män och 56,106 kvinnor.

Anmärkningsvärdt, är att inom tvänne partier, det gammalfinska och det socialdemokratiska, tvänne kvinnor, fröknarna Käkikoski och Sillanpää, erhållit det största röstetalet och kommit ut som N:r 1. Äfvenså kan vara af intresse att nämna, att fröken Vera Hjelt, trots en ifrig motagitation som satts i gång af kvinnor tillhörande svenska folkpartiets konservativa fraktion, gick igenom med glans, af aderton valda kandidater kom hon in den femte i ordningen.

Våra ärade läsare

uppmanas vördsamt att ifrigt verka för
DAGNYS spridning genom värfvande af
nya prenumeranter.

DRICK CIDRIL!

AKTIEBOLAGET CIDRIL.

— I GEFLE —

Bästa alkoholfria äppledryck. — Absolut ren naturprodukt.

Telegramadr. "CIDRIL". Tel. 1899, 1898.

Två madonnor.

Välkommen från Paris, bror! Har du nu i de franska källorna renat din ande från all sentimentalitet?

Nej, vet du, bror, från det försöket afstod jag snart.

Var det inte du, som jublade från Paris, »fransmännen ha inte minsta gnista sentimentalitet»?

Jo, i Paris gjorde jag så. Sen for jag hem öfver Brügge, och då började jag tvifla på fördelen däraf. Fransmännen äro inte sentimentala, *men*, ha de ens »sentiments»?

Det var ett djärft yttrande af en ung studerande. Tänk på den franska lifligheten! Bara en fransman säger några ord, blir han ju eld och lågor. Blixtsnabbt fattar han om ämnet och lägger ned hela sin själ i att diskutera det — är det inte »sentiments»?

Du har kanske rätt. Jag är öfverdrifven. Men ser du, när jag gått där i fyra månader och blindt beundrat allt det franska, så blef jag till slut trött på det. Det går för mycket i Victor Hugos, eller för att ta något nyare, Rostands stil. En fransmans ord flyga i luften som champagneskum och braka och knalla som en hel kanonad — men tänker man rätt efter hvad han sagt, så är det bara obetydligheter förefaller det mig. Ju längre jag dröjde i Paris, ju mera reserverad ställde jag mig gentemot det franska.

Du var hemsjuk, gosse?

Må vara! När jag kom till Brügge måtte i så fall hemsjukan, som du behagar kalla det, kommit till sin kulmen. Då såg jag hela svalget, som ligger gapande mellan fransmännen och oss, germaner.

Hur gick det till? Börja nu förklara dina nya upptäckter, jag skall vara en uppmärksam lärjunge!

Jag är inte den, som kan bevisa saker och ting, men när jag stod i det Heliga Blodets kapell i Brügge, fann jag på en liten helgonhistoria, och om du vill vara så god och behärska dina skrattnuskler, så skall jag försöka reda upp hvad jag menar.

Come along, då! Jag är redo.

Du minns St Sulpice i Paris? Det är riktigt typen för en osympatisk, fransk kyrka, stor och flack, med mycket guld och mycket teater effekter. Äfven deras bästa kyrkor har något af det där. Fransmännens ideal tycks vara att bygga stort och rikt, och de lyckas i allmänhet. Hvad kan vara mer strålande, glänsande, i sin halft orientaliska, halft franskt-raffinerade prakt, än det lilla relikskrinet Sainte Chapelle! Hvad kan vara mer imponerande än Notre Dame med sina harmoniska pelarrader och höga spetsbågshvalf! Men hos dem, som hos alla parisiska kyrkor — jag undantar endast Saint Ger-

main des Prés med sitt halfdunkel — är det något som fattas, stämning (detta ord som inte finns i den franska ordlistan). Den franska elden brukar all sin kraft i förmågan att lysa, men har ingen förmåga att värma. Förstår du hvad jag menar?

Jag tror så. Och med oss germaner är det motsatsen — men gå på du bara! Jag längtar efter helgonhistorien.

Jo, ser du, nu tänker jag mig, att ett litet helgon, som skapats af en germansk mästare, par hasard kommit att stå i kyrkan Saint Sulpice. Det är natt och månskenet som silar in kallt och blågrått på allt guld och den hvita marmorn, gör att kyrkan kommer att se ännu flackare och ödsligare ut. Det germanska helgonet — låt oss kalla honom Sankt Sebastian, för han är den mest germanske jag vet med sin blodsmystik och sin vällust i lidandet — ryser af ensamhet och kyla. De andra helgonen väckas till lif af ljuset, som glimmar till i deras guldglorior. De springa ned från sina piedestaler och samla sig kring madonnan, som står höjd öfver dem. I tur och ordning komma de — eleganta, smidiga gestalter, ansiktena uppåtvända i konventionell fromhet — fram för att få hennes välsignelse.

Då uppstår det oro i lägret, Sankt Sebastian vägrar att komma. Han har öppnat kyrkdörren på glänt och står och tittar med längtan ut öfver det sofvande torget med dess nu tysta fontän, ut öfver Paris' sofvande hus och långt, långt bort. Sankt Sebastian är en kättare, hvarför kommer han inte och mottar Himladrottningens välsignelse?

Jo, säger Sankt Sebastian, er Himladrottning är inte min. Hon tycks mig lik en kvinna, som går till dans med en kerub på sin arm. Hvad vet hon om lidande? Hvad vet hon om saligheten af att försaka sig själf? Jag har sett henne, den verkliga Gudsmodren. Människorna kunna inte gå henne förbi med ett hastigt korstecken och en rabblad bön. Den som ser hennes ansikte, måste känna hennes ve och vända, och alla andra känslor dö inför henne. Hennes ansikte är som en blek stjärna i dunklet, och hennes läppar äro som darrande strängar på en fiol.

Är hon vacker din madonna?

Jag vet inte rätt. Jag har aldrig tänkt därpå.

Hvem är den rätta, din Himladrottning eller vår? undra helgonen. De äro i stort bryderi. Så till sist besluta de sig att låta de båda madonnorna täfla.

Himladrottningen med kjolarna kokett samlade i sin hand och det krönta hufvudet buret högt och segerstolt går fram som till dans. Hennes fot är den minsta, som någonsin en konstnär skapat, och hennes ansikte lyser i det skarpa månlyuset som en nyut-

slagen La France-ros. Nattvinden, som leker i hennes draperier, visar hennes mjuka kvinnliga former. Helgonen, som komma efter henne i en lång procession, veta förvisso, att ingen madonnabild kan finnas så graciös och så fulländadt kvinnlig som deras.

Men också Sankt Sebastian blir mer och mer segerviss. Luften bär snabbt deras hvita skepnader, och snart äro de inne i det sofvande Brügge. Det är mörkt mellan de spetsgaflade husen. Här och hvar faller en månstråle med ett difust och darrande sken på en vit trädgårdsmur, hvaröfver grönskan hänger tung och drömmande. Därnedanför glider kanalernas mörka, hemlighetsfulla vatten, speglade svarta tinnar och bleka stjärnor. Allt är försänkt i mystisk sömn. Då plötsligt börjar katedralens klockor att ringa, först långsamt, svagt, sen flödande, den ena tonen fyllande i den andra, tills hela luften vibrerar af spröd vit klockmelodi. Du vet, Brügges härliga klockor, som ringa långa melodier hvarje kvart.

Dunklet, som ligger tätt och mjukt som ett duntäcke öfver den tysta staden, och så klangen, som tycks tona ut från hvarje smal gränd och sväfva öfver de spetsiga tegeltaken som en hemlighetsfull fågel, allt kommer de franska helgonen att rysa. Det bringar deras nationella klarhet i oordning.

Allt under det klockringningen pågår, leder Sankt Sebastian de franska helgonen öfver Pont de l'Eeckhout, där silhuetten af en man i vid kappa och guldgloria står egendomligt skarpt mot himlen, upp för Rue de l'Ane aveugle, hvars hus mötas tvärs öfver gatan till ett skulpterad porthvalf och fram till det Heliga Blodets kapell.

Just då slutar klockklangen, men luften är ännu vibrerande — de sista långsamma och ojämna flaxningarna innan fågeln lägger vingarna tillsammans utefter sidorna och går till hvila. Allt lif tycks upphöra med ringningen. Hela luften är fylld af en ångestfull tystnad. Det är som om Brügge andades med handen tryckt mot hjärtat och andedräkten återhållen.

Som ett skrämtd barn träder den segerstolta Himladrottningen och efter henne med hufvudena sänkta alla de franska helgonen inom kryptans port. Hvad är det för underliga, vändfulla känslor, som slå emot dem? Halfdunklet under det låga hvalfvet tycks lefvande. Det är som doften af offradt blod, det är som en fågels klagan öfver mörka vatten, det är som all mänsklighetens kvalda suckar — och dock är det något ljuft och helande däri.

Längst in i kryptan sitter Gudsmodern, hvars ansikte är som en blek stjärna. Hennes ansikte är lidandets ansikte med fula fårör och gul hy, hennes ansikte är spegeln för all hennes kärlek och all hennes sorg. Uttrycket som hvilar öfver de fula nederländska dragen är hennes enda prydnad. Öfver

hennes knän hvilar den döde mannen med blödande tinningar och såriga händer och fötter. Hvalfvet är så pressande lågt. Det är, som om ångan från såren skulle fylla hela kryptan. Mörkret faller så tungt på de stackars franska helgonens bröst. Men öfver den nederländska Gudsmodern brinner en sval, lugn stråle, och ingen vind kan svalka den innerliga värme hon sprider omkring sig. Intet kan störa henne i hennes betraktelse af sonens lidande. Hon har ingen tanke för den, som kommit för att mäta sig med henne. Hvad bryr henne all yttre hyllning! Utan att ha afvunnit henne en blick smyga de franska helgonen med ångestflämtande andedräkt ut ur kryptan. Först månskenet, som flödar kallt och silfverhvitt genom natten, bringar dem åter i jämnvikt.

Natten i det Heliga Blodets kapell måste stå för dem som en hemsk spöksyn. Ofta, när skymningen kommer öfver Saint Sulpice, skymta de skräckslagna den främmande Gudsmoderns bleka lidande ansikte — gåtan, som en klar fransk hjärna ej kan fatta. Det är mystiken.

Men, kanske säger du nu, att det är lika omöjligt för mig — germanen — att fatta det franska lynnet. Ja, och kanske att du svärmar, gosse!

ASTRI DAHLGREN.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Dagar och händelser.** Tal, inlägg och fantasier, af *Verner von Heidenstam.* — **Ur Englands samhällslif och kultur,** af *Gustaf F. Steffen.* — **Det nya systemet,** af *Richard Vallner.* — **Samhällets fiende,** af *Leon Larsson.* — **Purpurhjärtat.** Dikter af *Sigurd Agrell.* — **Svenskar:** *Verner von Heidenstam.* En essay af *John Landquist.* — **Bonniers månadshäfte** N:o 7.

Till Dagnys prenumeranter.

För att möjliggöra ordnandet af semesterförhållandena på redaktionen ha vi med styrelsens medgifvande beslutat utgifva tvänne sextonsidiga nummer den 15 och 29 juli för att åter från den 12 augusti hvarje vecka utsända tidningen med dess vanliga, mindre antal sidor. Vi hoppas att våra prenumeranter godhetsfullt gilla denna åtgärd och i de två större och till innehållet rikhaltiga och omväxlande numren se sig fullt ersatta för de under de mellanliggande två veckorna indragna.

Red.

Sprid Dagny!

Marie Basjkirtsev.

En 80-talets kostnärinna och hennes dagbok.

I.

«La mort n'est qu'un vain mot.»

En gång i framtiden — i den snara framtiden, ty allt går så fort — kommer man att skriva volymer om 1800-talets kvinna och bland de skiftande kvinnotyperna skall Marie Basjkirtsevs gestalt stråla. En varelse så brinnande af lif som hon tillhör alla tider, säga hennes beundrare och den alltjämt vidgade vänkretsen kring hennes dagbok, och de ha rätt, men för att finna den psykologiska förklaringen till hennes personlighet måste man se henne mot bakgrunden af de genombrottets och förvandlingens år, under hvilka hennes korta lif förflyöt. Ty få ha snabbare än hon inandats tidens atmosfär. Balzac's och Flaubert's realism hade gått henne i blodet, dessa två och de yngre Dumas fils, Zola, bröderna Goncourt voro hennes uppfostrare och ledare, som hon valde själf af instinkt, liksom hon själf vid tretton år anade sig till en studieplan, som omfattade alla grenar af mänskligt vetande.

»Hvad tjänar det till att ljuga och posera?» frågar den tjugutreåriga Marie Basjkirtsev i sitt företal några månader före sin bortgång. Hon lämnar sin dagbok åt världen att offentliggöras när hon är död som ett mänskligt dokument, i hvilket ingenting är förfalskad eller fördoldt — däri ligger dess värde för andra än henne själf.

Dagboken börjar i Nizza, där Marie Basjkirtsev bodde i en villa vid Promenade des Anglais med sin mor, sin morfar och moster, brodern Paul, kusinen Dina, en husläkare, en stab tjänare och favorithundar. Två år förut hade hon tioårig kommit från Ukraines stepper, en liten barbar af rysk provinsadel med tartariskt blod i ådrorna. Hon hade vuxit upp på morföräldrarnas gods, afgudad och dyrkad som underbarn, modern lefde skild från sin man hos sina föräldrar.

— O Gud, gif mig lycka i lifvet, skrifer tolfåringen, och jag skall vara tacksam. Men hvad säger jag? Det tycks mig, som om jag vore här i världen för lyckan. Gör mig lycklig, o Gud!

»Lyckan» var för ögonblicket liktydig med en hertig de H., som hon dyrkade med hela sin lilla

otamda själ, och hon anropar den barmhärtige guden att få honom till man — om tio år. Hunnen till sexton år dömer hon oförvilladt om dessa barnsliga känslor: — i denna passion fanns det mycket på förhand beredd öfverspändhet, som jag hade i öfverflöd och inte visste hvad jag skulle göra med. Beundran af ett okänt föremål tillhör ju hennes ålder, men det fanns andra alltför svåra frågor, som upptogo det lilla barnets tankar. Hon sökte sanningen om sig själf och världen. Hon tyckte sig lefva endast på ytan, hvad fanns på djupet och hvarför nådde hon aldrig fram till själfva grunden i sitt väsen? Och hon är otroligt ärelysten redan nu, hon vill lägga världen för sina fötter, hon vet bara inte riktigt genom hvilka medel. Typisk för hennes känsla att lifvet hvarje ögonblick skulle ge det mesta möjliga, är hennes förtviflan öfver förspilld tid.

— Jag är tretton år, hvad skall det bli af mig, om jag förlorar tiden?

All skolbildning ville hon ha nu med ens — på sitt schema hade hon själf anslagit nio timmar till studier — sedermera skulle hon studera sång, musik, målning, som hon har fallenhet för.

Redan som helt ung bär Marie Basjkirtsev på en längtan efter harmoni i tillvaron, och denna sträfvan i förening med hennes enastående förmåga af analys skapar tragiken i hennes tillvaro. Hon ser sitt lif som ett konstverk, som hon själf skall skapa, endast det bästa och det högsta är värdigt det ideal af henne själf, som hon söker lefva efter. Hon är visserligen ärelysten, fåfång och kokett, ständigt hungrig efter beundran, men djupare ligger drömmen om en storhet, som icke mätes med yttre värden.

Med sin brinnande inbillning genomlefde hon tiofaldt både glädje och misräkning, och endast konstnärligt skapande kunde utlösa all hennes energi. Men innan hon nådde fram till konstnärskapet, förbrukade hon år af sitt lif på att försöka lefva som de andra sysslolösa af hennes klass. Men hennes logik insåg, att »varelser åt hvilka Gud gifvit så mycket, nöta ut sig genom att göra ingenting».

I denna dagdrifvarperiod — under hvilken hon

Marie Basjkirtsev

i alla fall lärde sig italienska, läste allt hvad hon kom öfver och tog emot en massa konstintryck under en resa i Italien — faller kärlekshistorien i Rom. En ung italienare, brorson till en kardinal, uppvaktade henne enträget, hon hade då ännu icke fyllt sexton år. Giftermålsplanerna strandade på kardinalens motvilja mot hennes religion. Marie Basjkirtsevs fåfänga fick här ett blodigt slag, under årtal är vistelsen i Rom hennes bittraste minne. Innerst är hon kall för »den lille munken», som hon kallar honom, men hon hade svedt vingarna på hans passion. När hon sedermera under sin »ungdoms ålderdom» blickar tillbaka på denna passion, förklarar hon kardinalens brorson ha varit »*une musique pour ouvrir les lamentations de mon âme*».

Ty vid sexton år finner hon sitt lif i trasor. Hon vill nå en ovansklig ära, vara allt, och hon är ingenting. Denna klagan kommer inte bara från en ung melankoli, utan det är en fången begåfning, en stark ande, som förtvinar i överksamhet. Hennes fantasi arbetade ständigt med stoff från allt hvad hon såg, hörde och läste, så att ibland kunde hon icke skilja sina verkliga känslor från dem hon genomlevvat i dikten. Hur stark måste icke hennes intelligens ha varit för att stå emot denna förtärande inbillningskraft, som på länge inte fick något uttryck. Hela hennes febrilt nervösa läggning måste ha ett öfverretadt nervsystem till följd, men hennes vilja förblir oangripen.

— I går kväll, det är den själfironiska sexton-åringen som skrifver en afton i Nizza, fick jag ett sådant anfall af förtviflan att jag stönade, och detta dref mig att dränka matsalklockan i hafvet. Dina sprang efter mig, ty hon fruktade några hemska planer, men det var bara klockan det gällde. Den var af brons med en metande Paul, i mycket söt hatt, utan Virginie. Dina kom in i mitt rum, det där med klockan tycktes roa henne ofantligt, jag skrattade också.

Stackars klocka!

Några månader efter detta barnsliga tilltag af en ung dam, som poserar och är ohyggligt medveten om sin pose, kommer en understruken passus af vikt:

— Jag har bestämt mig för att stanna i Paris och studera... Alla mina nycker äro slut... Och jag känner, att ögonblicket att stanna ändtligen är kommet. Med mina anlag kan jag ta igen den förlorade tiden på två år.

Ske alltså i Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn, och himlen beskydde mig. Detta är icke ett öfvergående beslut som så många andra, utan ett afgörande.

II.

— Och jag ser ingenting, ingenting annat än min målning. Om jag blefve en stor konstnär, vore det en belöning från Gud, jag skulle få rätt inför mig själf att hysa känslor och åsikter, jag skulle inte

förakta mig själf att jag skrifver sådana eländiga saker. Jag skulle kunna vara ingenting och vara lycklig att endast vara älskad af en man som vore min ära. Men för närvarande måste jag bli något af egen kraft.

Världsdamen har blifvit en liten målarflicka i svart blus, som arbetar åtta till nio timmar om dagen och läser återstoden, man kan nästan säga af dygnet. Hennes framsteg äro också häpnadsväckande. Hon kämpar för att bli konstnär, hon skall fram — hon rasar öfver den dyrbara tiden hon slösat bort. Om hon bara börjat måla vid tretton år i stället för vid sjutton. Hennes orofyllda själ hinner aldrig fram till jämnvikt, men målet har flyttats från sin dimhöljda afskildhet och står i klarhet framför henne. Anteckningarna från studietiden ha den tjustning, som alltid omger en ung intelligens upptäcktsfärd på sin egen väg.

Hvar Marie Basjkirtsev går fram, finner hennes observationsförmåga skatter. Hon ser lifvet som konstnär redan som barn, att komma i omedelbar beröring med tillvaron är för henne att få insikt om alltings inre sammanhang.

— Å, hvad vi som läst Balzac och som läsa Zola ha för en njutning i iakttagelse, säger hon.

Hennes teorier om konsten kunde uttryckas med Taine's, realismens store lagstiftares ord:

— Il faut s'arrêter longtemps sur le vrai pour arriver au beau.

— Man måste vara stor konstnär, säger hon, för att kopiera naturen, och det är t. o. m. endast en stor konstnär, som kan förstå naturen och återge henne. Idealet ligger i *valet*, hvad utförandet beträffar bör det stå på höjdpunkten af hvad de okunniga kalla naturalism.

På 1884 års salong efter endast sex års studier vann Marie Basjkirtsev sin första stora framgång med sin tafla *Le Meeting*, några gatpojkar vid ett plank samlade kring en angelägenhet af gemensamt intresse. Taflan köptes efter hennes död af staten och hänger i Luxembourg.

Hon hade talat om att konstens hemlighet ligger i att öfverraska naturen, och nu visade hon hvad hennes teori dugde till.

Framgången, som hon hoppats på, förtviflat öfver, anropat Gud om, lämnar henne ganska lugn. Hennes fåfänga, som hon ständigt framhåller i sin dagbok, är för ett ögonblick tillfredsställd öfver det uppseende och den häpnad hon väcker — folk vill inte tro, att hon målat sin tafla utan hjälp. Men hon vet, att hon är mäktig större saker. Hennes planer för framtiden äro som alltid gigantiska. Hon har börjat skulptera, färgen är inte nog som uttrycksmedel, med hennes formkänsla måste skulpturen äga större möjligheter. Hon lefver i feber af verksamhetsbegär, men hon är trött, krafterna hålla på att ge efter. Redan tidigt hade hon ana, att hon skulle förbrinna fort, hon lefde för intensivt. Nu visste

hon, att hon skulle dö, bägge lungorna voro an-gripna, men hon ville inte tro, att det skulle ske snart, inte före trettio år åtminstone. Hon har haft så litet lycka i lifvet, hon skulle vilja njuta af sin ställning som ung ryktbarhet, lära känna kärleken, — fast hon tror inte den skall kunna ta henne så helt som konsten — eller åtminstone göra ett lysande parti.

Men 1 okt. 1884 skrifver hon: Allt är slut. Man får begrafva mig 1885.

Hon upplefde aldrig slutet på året. Hon dog 21 okt. 1884. Hennes sista dagar förljufvades af vänskapen med målaren Bastien Lepage, som också påverkade hennes konstnärliga uppfattning.

Marie Basjkirtsev kände tyngden af den ensamhet, som hennes sällsynta begåfning omgaf henne med. Hon drömde om kärleken eller om en intellektuell vänskap med någon af tidens litterära stormän, som hon kände sig i släkt med. Åt någon af dem ville hon också anförtro sin dagbok att pu-

bliceras efter hennes död. För att närma sig dessa föremål för hennes gränslösa beundran skref hon anonymt, men hennes bref fingo ett mottagande, som afkydde henne. Till sist anförtrodde hon sina anteckningar åt Edmond de Goncourt.

På ett ställe i hennes dagbok finns ett slags tillägnan:

— Konventionella människor, med andra ord *brackor*, komma aldrig att förstå mig. Också är det till *de våra*, som jag vänder mig.

Jeunes misérables, lisez moi!

Les jeunes misérables ha lydt uppmaningen, därför att de hos Marie Basjkirtsev funnit en del af sitt eget innersta. Hon ägde alla förutsättningarna för en stor personlighet, det egna samvetets omutliga sanningskraf, sträfvan efter en konstnärlig form åt tillvaron, längtan till ljuset. Att hon aldrig blef färdig, betyder för dem att hon är evigt ung och står midt i deras egen kamp.

ELISABETH KREY.

Florens.

II.

Mina matställen.

De som i vår goda hufvudstad äro tvungna att förtära sina måltider utomhus, äro beklagansvärda varelser, vare sig de äro män eller kvinnor, men helst de senare. Vanligen gå de till en hushållsskola och afäta under dystert tystnad sin enkla måltid. Lokalen är kvaf och människorna se så tryckta ut, att matbitarna sätta sig i halsen, och hvarken svagdrickat eller det blaskiga kaffet förmår lifva sinnena. Nedstämnda i stället för uppfriskade återkomma de till sitt arbete för att dagen därpå styra kosan till någon af våra fina guldkrogar, medan de dock föresätta sig att vara förståndiga och ej skena öfver skacklorna.

Men när de väl hamnat vid bordet i den öfverljusa lokalen och den halft krypande, halft pockande kyparen räcker fram matsedeln, våga de ej hålla fast vid sin föresats, utan rekvirera in den ena rätten efter den andra mest af fruktan för grannarnas hånfulla blickar. Och när de sedan vandra hemåt, tunga af den feta maten, ölet och punschen till kaffet, ha de spenderat långt mer än deras kassa tillåter.

Alla dessa olyckliga råder jag att begifva sig till Florens — vägen lönar sig. Här kan man äta hvar som helst, öfverallt är det lika trefligt och billigt. Är man i festhumör, går man till Melini, Florens operakällare, där de små officerarna och snobbarna under muntert samspråk intaga sin middag, medan de bakom de äkta människors ryggar kasta smäktande blickar på deras unga, vackra fruar — en ganska farlig sport, ty i Italien utspelas dagligen dramer af svartsjuka, som sluta med död och fångelse.

En middag hos Melini går högst till 2:50 person, och när man inmundigat den, känner man sig glad som en spelman. Risotton var en dröm, chanitin stark och fyllig, hönset delikat, osten ljuflig och vindrufvorna söta. Hvad kan en människa väl mer begära?

En måltid i Florens bör emellertid ej kosta mer än hälften af ofvannämnda summa, hvarför vi se oss om efter ett annat ställe.

Det är inte svårt att finna. Vi slingra oss igenom några mörka, till hälften öfverbyggda gränder med kantiga utsprång och hvalf och komma fram till ett historiskt palats, i hvars källare vi stiga ner. I porten möta vi värden, som hälsar oss med ett vänligt god afton, halfvägs i trappan står kocken, tjock och fryntlig, vid den öppna spisen med dess koleldar, och så fort vi slagit oss ner, störtar Carlo, ställets uppassare och rolighetsminister, fram med matsedeln. Det är en son till värden, en adertonårig yngling med djärfva, blanka ögon och en rörlig tunga. Han utropar de beställda rätterna med ljudlig stämma och under många roliga kommentarier och rusar sedan blixtnabbt upp för trappan, så fort kockens falssett förkunnar att de äro färdiga — till afresa! — som han säger.

Denna duo sätter en genast i humör, och den goda, billiga maten i den hemtrefliga gamla källaren, som är tapetserad med granna affischer, förhöjer yttermera stämningen. Nöjd och belåten klättrar man upp för den skrangliga trappan, följd af många hjärtliga afskedshälsningar.

Vill man se folklif och ej är allt för kvackelmagad,

är det lustigt att gå in i den stora stekboden eller trattorian bortom S:ta Annunziata. Här vimlar det af folk; myndiga bönder, som sitta och plocka i sig såar af macaroni och jättebiffstekar, sedan de försiktigt lossat hakar och bälten, magra präster i slitna sutaner, glada studenter och gamla gummor, ej olika de stekta kramsfåglar, som de gnaga på. Det är ett sorl och ett prat. Kyparna springa och ropa, och konversationen löper ledigt från bord till bord, utan tanke på rang eller presentation. Hit gå de enkla florentinerfamiljerna gärna och äta sin söndagsmiddag. Det blir knappt dyrare än hemma, och det är nått att se dem aftåga, man, hustru, barn och jungfru, alla lika lyckliga och iklädda sin finaste stass, till största del köpt i boden 48.

Denna bod är en egenhet för Florens. Där kostar allt en gång 48 centisimi, 2 gånger 48 och så vidare. Endast i Italien kan det framtröllas på en gång så nätta och så billiga saker. När man vandrar rundt i den stora basaren, blir man riktigt rörd vid tanken på den glädje och den förnöjsamhet, som dessa människor känna om de kunna skaffa sig den minsta lilla tillstymmelse till lyx, en grann halsduk, en liten tygblomma, intet är för enkelt eller för smått för att framkalla den sannaste glädje och tacksamhet.

Denna glädje och tacksamhet, i förbund med naturlig älskvärdhet, är det kanske som förlämnar italienskt uteliv dess sällsynta behag.

A. L.—n.

Litteratur.

Märta Starnberg: Mikal, Israels konungadotter. C. E. Fritzes Bokförlags A.-B. Stockholm 1909.

Den som studerat Bibelns gammaltestamentliga böcker kan ej undgå att frapperas af huru väl Märta Starnberg i sin bok fått fram egendomligheterna i dessa böckers språk — dess stundom kärft kort-huggna satser och dess mörkt glödande poesi. Att detta lyckats henne förutsätter ett träget studium, och ett studium buret af kärlek till ämnet och till arbetet.

»Mikal, Sauls dotter, hade David kär» — »Mikal föraktade David». Detta, jämte en kort skildring af hennes behjälplighet vid Davids flykt, är allt hvad Bibeln har att säga om denna Israels konungadotter. Omkring dessa ord har Märta Starnberg spunnit sin vackra saga. Hon ger oss en sällsynt klar karaktärsbild af den unga, hetblodiga prinsessan som hade ärft sin faders mörka ögon, hon med det stolta hjärtat, »stor i sitt förakt som hon varit i sin kärlek». På ett betagande sätt skildrar hon Mikals och Davids unga kärlek, som växte het och stark, närd af harpotoner och långa blickar — och några ord då och då, växlade mellan taket och gården. Det ligger en daggig friskhet öfver några scener, under det andra äro skälvande varma af den dolda glöd som skymtar därur.

Och hvilken tragik ligger ej i beskrifningen öfver Davids många hustrur: Abigal, som var hans dagars ro, och Ahinoam, hans dagars lust och hans glädje, Haggit, den rosenkindade, och Abital, den guldhåriga, och Egla, den ståtliga, och Maaka, konungadottern från Gesur. David älskar dem alla, han gifver dem vackra poetiska namn, — en är som västanvinden, — en som vårens dag — en som vildrosen — en som en ung gasell, allt under det han kallar Mikal sin »enda», kärare än lifvet. Och Mikals suck: »sådant är väl mannens hjärta!» ljuder förklarligt nog ganska bitter. Scenen, då alla Davids hustrur, den ena efter den andra, ställa sig i Mikals väg för att visa henne, den barnlösa, sina barn, är skildrad med stor kraft, och Mikals stolta ord till Egla tala om det till bristning pröfvade kungliga tålmodet.

Men när David låter sina harposträngar tala till henne, då han sjunger om det underbara, outransakliga människohjärtat, som kan älska solen och längta till skuggan, — då han ber henne fröjda sig öfver att vara »den käraste bland många, den som först kom hjärtat att älska, den enda som tanken och hjärtat vända åter till» — när han minner henne om den tid, då Sauls dotter längtansfullt lyssnade efter harpolekarens toner, — då förlåter Mikal allt, glömmer allt utom David. —

»Mikal, Sauls dotter, föraktade David».

Hennes stolta sinne led ej att se harpolekaren, konungen såsom »dansare och narr». Och hon vände sig från honom med ett hjärta, hvilket hon tror tomt på alla känslor som förr bott därinne. Hennes stolthet råder ock öfver kärleken så länge lyckan följer David. Men då sorgen når honom och gör honom åldrad och trött, då återvänder hon till honom, ty då erfar hon, att den kärlek hon trott vara död alltjämt finns kvar i hennes hjärta.

»Hvad säger man nu i Israel?» Så frågar Mikal gång efter gång den trogna Pharaona. Och för oss upprullas i stora, raskt skisserade bilder judafolkets historia under Davids tid.

»Hvad säger man nu i Israel?»

»Osiris beskydde dig och Israels Gud beskydde dig! Man säger, att konungen är död».

Och Mikal går in till sin döde konung. Hon kommer med aska i sitt hår men med händerna fyllda af rosor, — rosor, som han ju liknat henne vid, då han en gång drog upp jämförelser mellan alla sina kvinnor.

Och vi förstå godt, att ett sådant hjärta som hennes, hvilket slog så starkt, måste stanna, då föremålet för dess kärlek och längtan ej längre fanns i lifvet. — — —

Bredvid bokens egentliga historia skymta mer eller mindre tydligt åtskilliga andra kärlekshistorier: om den blida, blåögda Merob och hennes älskade, om Jonatans smärtfyllda kärlek till den olyckliga Rizpa, om Paltiels dyrkande ömhet för Mikal och

om Ahinoams stora, osjälfviska kärlek till Saul, Kis son, Israels konung.

Boken är en historia om kärlek, och ämnet ger klång åt språket och färgglans öfver bilderna.

HARP.

Ett bref till en finsk landtdagsman.

Från Finland har i öfversättning kommit oss tillhanda ett bref från kvinnor tillhörande det ungfinska partiet och ställt till partiets enda landtdagsman för Åbo valkrets, hr Juho Kosknien. Vi återgifva det härmed i Dagnys spalter, vissa om att det skall läsas med intresse anmärkningsvärdt som det är i många afseenden, särskildt i sitt klarläggande af att "kvinnofrågorna" äfven äro samhälleliga frågor, hvilka äro af den största betydelse för folket i dess helhet.

Då Åbo valkrets ungfinska kvinnor uppställt Eder, partiets allmänna kandidat, som den andre på sina valistor, och då partiet äfven denna gång ej fått mer än en kandidat igenom, kommer Ni sålunda att representera partiets såväl män som kvinnor, och då vi icke varit i tillfälle att höra eder offentligt uttala Edra åsikter i de frågor vi kvinnor, näst efter försvaret af vår statliga autonomi, ställa högst, anhålla vi att för Eder få framlägga hvad vi hoppas och vänta af vår kandidat.

Såsom vi redan nämnde, anse vi den viktigaste uppgiften i närvarande stund vara försvaret och värnet af vår grundlagsenliga rätt till själfstyrelse. Må vi utan dagtingan vidhålla den grundprincipen, att hvilka olagliga åtgärder vi än må hotas med, så må dessa hellre genomdrivas med våld, men ej genom våra egna mäns medverkan. Men det finns ännu andra frågor, hvilkas snara lösning vi hoppas Ni ville befrämja, så vidt det beror af Er såsom medlem af denna valkrets och såsom landtdagsman. Af dessa reformförslag, om hvilka de kvinnliga landtdagsrepresentanterna redan inlämnat petitioner (motioner) vid de föregående landtdagarna, nämna vi främst: reform af vår äktenskapslagstiftning, rätt för kvinna att utan hinder af sitt kön söka statstjänster, en reform af utom äktenskapet födda barns rättsliga ställning, äfvensom en lag, som tillförsäkrar vanvårdade barn rättsligt skydd.

Man har hört sägas, att då det hos oss finnes så många sociala reformer som vänta en snar lösning, anstår det icke kvinnorna att fordra, att de s. k. kvinnofrågorna nu skulle upptagas till behandling, utan borde kvinnorna vänta tills dessa vidtsyftande samhälleliga reformer blefve genomförda, och först därefter framkomma med sina speciella fordringar. Häremot kunde man anmärka, att ofvanuppräknade frågor, såsom reform af äktenskapslagstiftningen, de utom äktenskapet födda barnens ställning, vanvårdade och vårdslösa barns rättsliga skydd, på intet sätt kunna anses beröra enbart kvinnorna, utan äro de af vidtsyftande betydelse för samhället i dess helhet. De hänföra sig till samhällets svåraste missförhållanden, missförhållanden hvilka vid hvarje steg falla bjärt i ögonen på den som det minsta haft att göra med vårt folks djupa lager. Och om det än vore så, att vi kvinnor ägde i någon mån afvikande fordringar och alldeles speciella önskningsmål, så är det

i betraktande af att lagarna under seklernas lopp på allt sätt lagt hinder i vägen för vår fria utveckling och gjort det omöjligt för oss att utföra ett samhälleligt arbete, ej för tidigt, om vi omsider finge åtnjuta lagstiftarens uppmärksamhet därefter att han ville ägna något intresse åt detta tills dato föga uppodlade fält och vi af honom fordrade, att han jämväl offrade något af sin tid för dessa reformers genomdrifvande.

I det vi anhålla att få fästa Er uppmärksamhet vid ofvan framhållna synpunkter, ha vi önskat bringa till Er kännedom hvad vi hoppas af vår representant äfvensom hvilka de frågor äro, till hvilkas lyckliga lösning vi be Er kraftigt bidra.

Zentralstelle für Volkswohlfart.

Förliden vecka gästades hufvudstaden af representanter för den hallofficiella tyska institution, som kallar sig *Zentralstelle für Volkswohlfart*. Föreningen, som bland sina medlemmar räknar flera riksministerier, en mängd ministerier från de särskilda tyska staterna, magistrater, handelsindustri- och handverkskammare, bortåt 200 välgörenhets- och andra sociala föreningar samt ett antal framstående industrifirmor och privatpersoner, har till sitt syfte socialt arbete i den största utsträckning. Den till Sverige företagna resan har till ändamål att studera ur social synpunkt märkligare institutioner här i landet.

Första dagen i Stockholm upptogs till största delen af besök på utställningen, men äfven Stockholms arbetarehems hus, ett af Göteborgssystemets vårdshus samt den sociala utställningen af arbetareskydd besöktes.

Andra dagen besågs Separators verkstäder och lokaler, tuberkulospaviljongen vid S:t Göran, Allmänna telefon m. m.; på middagen gjordes ett besök på Fredrika-Bremer-Förbundets lokal, där fru Montelius mottog de utländska gästerna samt uttryckte sin glädje öfver att se dem. Riksantikvarien Montelius höll därefter ett kortare, särdeles intressant föredrag, hvori han lämnade en öfversikt af kvinnans ställning från äldsta tider, då hon ännu räknades som mannens egendom liksom andra bohagsting, fram till våra dagar, då ännu mycket i hennes rättsliga ställning, i synnerhet den gifta kvinnans, återstår att önska för att hon skall blifva verkligt själfständig och fri. I detta sammanhang lämnades en framställning af hvad Fredrika-Bremer-Förbundets syfte och verksamhet är samt af de reformer i kvinnans ställning, för hvilka förbundet främst verkat. Talaren slutade med att kraftigt framhäfva sin uppfattning af hvilken värdefull arbetarska han funnit kvinnan vara samt med ett värdesättande af hennes intelligens, klokhets och uthållighet.

Därefter besågs Förbundets lokaler af främlingarna, hvarpå de starkt upptagna resenärerna afslutade sina sociala studier med ett besök i arbetarekvinornas bostäder vid Dalagatan.

Hemarbetsförhållanden i Schweiz.

I nom kort öppnas i Zürich en hemarbetsutställning, och organisationskommittén för densamma har beslutit att efter dess avslutande i Zürich förlägga den till Basel. Samtidigt förberedes till början af augusti en hemarbets-skyddskongress.

I sammanhang härmed skall det säkerligen intressera Dagnys läsare att taga del af hvad nyligen en fröken Nina Schriber från Zürich vid ett möte i Basel yttrade i ett föredrag öfver "Det schweiziska hemarbetet".

Fröken Schriber talade först om, hvarför och huru den schweiziska hemarbetsutställningen kommit till stånd. Hon ägnade en kort återblick åt den schweiziska socialpolitiska skyddslagstiftningen, berörde skyddslagstiftningen för minderåriga samt dess utsträckning till kvinnor, men påpekade i detta sammanhang, hurusom hemarbeterskorna, bland hvilka det största sociala elände härskade, voro utslutna från skyddslagstiftningens förmåner.

Då för tre år sedan en hemarbetsutställning i Berlin afslöjade nöden bland hemarbeterskorna, steg ett skri af fasa från såväl allmänheten som pressen. En senare utställning i Frankfurt a. M. stärkte det intryck Berlinutställningen väckt. När planen om en dylik utställning i Schweiz först framlades, mötte den motstånd, men genom "Arbetsareföbundets" ingripande blef den dock förverkligad. Material för utställningen skaffades på så sätt, att man med ledning af en "frågobok" utfrågade hemarbeterskorna, hvarjämte man inköpte belysande arbetsprodukter. "Samlarnas" arbete var långt ifrån lätt, då i följd af den minutiösa kontrollen man ofta måste vända sig till arbetsgifvarna för att erhålla upplysningar samt belysande material. Största motståndet mötte dock från hemarbetarna själfva, hvilka fruktade att blifva beröfvade sin knappa inkomst.

Hvad afser man då med denna utställning? Först och främst skall den lämna statistiskt material öfver sorgliga, ännu i mörker hvilande förhållanden. Så skall den blifva ett väckelserop till hemarbetarna att genom organisation och sammanhållning förbättra sitt läge. Slutligen skall den tjäna till att öppna vederbörandes ögon för att skyddslagstiftningen bör utsträckas äfven till hemarbetarna. Utställningen skall äfven inverka på köparemoralen. Särskildt skola kvinnorna göras uppmärksamma på huru de trycka ned lönerna genom att för en liten biförtjänsts skull konkurrera med hemarbeterskorna.

Fröken Schriber anförde slutligen såsom belysande den otillräckliga arbetsförtjänsten på vissa ställen i Schweiz följande siffror: I de inre kantonerna är förtjänsten vid väfning cirka 3—6 centimer i timmen, 10 hör till sällsyntheterna. I Brunnen utgjorde en väfverskas nettoförtjänst för 9 timmars arbetsdag 170 fr. pr år. I Muottatal ha 14-åriga barn 15 timmars arbetsdag. Och för att ytterligare belysa de svåra förhållanden, under hvilka lifsuphållet förtjänas, kan omtalas, att det om vintern ofta händer, att arbeterskorna måste låta hissa sig ned från fjällväggarna för att kunna aflämna den förfärdigade varan.

Notiser.

F. K. P. R. i Stockholm har nu utsändt femte upplagan af sin *Minneslista*, där den kvinnliga rösträttsrörelsens sista landvinningar antecknats. Däraf märkes hvad utlandet angår, att kvinnorna i staten Victoria erhållit rösträtt år 1908. I Sverige ha vi att påpeka, att årets riksdag tilldelat kommunalt röstberättigade kvinnor — gifta och ogifva — kommunal valbarhet utom till landstingen. Af motioner vid årets riksdag märkas:

A. BERGSTRÖM (I k.) motionerar om samma rösträtt för kvinnor som för män. I instämmande.

Votering om rösträtt utan valbarhet enligt af hr Björck inom konstitutionsutskottet afgifven reservation.

Första kam.: afslår 104 mot 25.

K. A. STAAFF (II k.) motionerar om rösträtt och valbarhet för kvinnor på samma villkor som för män. 16 medmotionärer. (Liberala samlingspartiets förtroenderåd.)

Konstitutionsutskottet tillstyrker K. A. Staaffs motion.

Första kam.: afslår utan votering.

Andra kam.: bifaller utan votering.

K. H. BRANTING (II k.) motionerar om rösträtt och valbarhet för kvinnor i samband med förslag till författningsrevision. 33 medmotionärer.

Andra kam.: afslår 145 mot 69.

Landsföreningen räknar nu 144 lokalföreningar.

Minneslistan, pris 5 öre, rekvireras genom *Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6*, Stockholm. Expeditionstiden är sommardag tisdagar och fredagar 3—5 e. m.

Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt pris-täflan om ett flygblad i den kvinnliga rösträttsfrågans grunder, särskildt lämpadt för allmogens kvinnor. Vid täflingstidens utgång hade till Verkställande utskottet inkommit 10 täflingsskrifter, hvilka omedelbart öfverlämnades till prisnämnden.

Resultatet af dess granskning föreligger nu och har utfallit på följande sätt.

Alla tre prisdomarna ha enats om att prissumman borde fördelas i 3 lika stora pris om 25 kr.

Vidare ha de enats om att till erhållande af pris föreslå de med N:r 5 och 8 betecknade täflingsskrifterna. Det tredje priset tillerkändes med 2 röster mot 1 täflingsskriften N:r 6.

Då de förseglade namnsedlarna öppnades visade det sig, att N:r 5 med signaturen "En fru på landet" var författad af fru Ann Margret Holmgren, född Tersmeden, Stockholm, N:r 6 med signaturen Ann. Y. af fru Nancy Svanberg, Bräcke och N:r 8 med signaturen Jus Suffragii af fröken Sigrid Kruse, Karlskrona. De 3 prisbelönade skrifterna ha lämnats till tryckning och kommer det längre fram på sommaren att införas meddelande om till hvad pris och hvarifrån de kunna rekvireras.

Som prisdomare ha fungerat: fru Augusta Widebeck, Strängnäs, fru Andriette Florén, Mariestad samt fröken Kerstin Andersson, Kumla.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarataga allas intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinor i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Annonsförmedlare,

pålitliga och välrekommenderade,

önskas för Dagny såväl i landsor-

ten som hufvudstaden. Anmälan å

**DAGNYS EXPEDITION,
Mästersamuelsgatan 51, Stockholm.**

Rösträttslitteratur:

Skrifter utgifna af Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt:

N:o I, Till regeringen från svenska kvinnor ingifna skrivelserna i Rösträttsfrågan 1905—1906.....	—: 50
" II, Gustaf A. Aldén: Hvilka svenska kvinnor äga kommunal rösträtt? (pr 1,000 ex.)	6:—
" III, Mathilda Staël von Holstein: Målsmanskapet och kvinnans ställning inom äktenskapet enligt gällande svensk rätt	—: 50
" IV, Anna B. Wicksell: Om kommunal rösträtt för gifta kvinnor	—: 10
" V, Lydia Wahlström: Statsintresset och kvinnans rösträtt	—: 40
" VI, Partituttalanden i kvinnornas rösträttsfråga.....	—: 25
" VII, K. A. Sheppard: Kvinnorösträtten på Nya Zeeland.....	—: 40
Ann Margret Holmgren: Strödda intryck från den Internationella kvinnorösträttskongressen i Köpenhamn.....	—: 10

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm flygblad:

N:o 1, Natanael Beskow: Till frågan om kvinnans politiska rösträtt.....	—: 05
" 2, Anna Whitlock: Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt?	—: 10
" 3, Hilma Borelius: Hvarför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigadt?.....	—: 10
" 4, Lydia Wahlström: Principerna för kvinnans rösträtt	—: 10
" 5, Anna Whitlock: Hur bör den svenska kvinnan bereda sig för den politiska rösträtten?	—: 05
" 6, Lydia Wahlström: Lärdomar af den kvinnliga rösträttsrörelsen	—: 10
" 7, Några manliga inlägg i den kvinnliga rösträttsfrågan	—: 15
" 8, Lydia Wahlström: Högerkvinnorna och den nuvarande situationen	—: 05
" 9, Sofi Lindstedt: Hvarför böra religiöst öfvertygade kvinnor ansluta sig till rösträttsrörelsen	—: 05

Minneslista	—: 05
Georg Stjernstedt: Den svenska kvinnans rättsliga ställning.....	(—: 75) —: 60

Gustaf A. Aldén: Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter	—: 10
Lydia Wahlström: Den svenska kvinnorörelsen	—: 45
Ragnhild Modin: Bröllopet på Ensillre	—: 25
Hilda Sachs: Kvinnornas rösträtt. Svar till herr Adolf Hallgren	—: 25
Anna Kleman: Kvinnans medborgarrätt	—: 25
Karl M. Lind: Kvinnornas rösträttskraf	—: —

Ofvanstående flygblad och broschyrer kunna rekvireras från F. K. P. Rs i Stockholm expedition Lästmakaregatan 6, Stockholm, som hålles öppen hvarje dag kl. 3—5 e. m. samt dessutom onsdagar kl. 7—8 e. m.

Vid rekvisition af minst 100 ex. af flygbladen n:ris 1—8 lämnas 25 proc. rabatt.

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg flygblad:

N:o 1 och 2 (slutsålda)	
" 3, Helen Sjöstedt: Kvinnornas frihetsvärdjan	—: 05
" 4, Frigga Carlberg: Hvarför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen	—: 05
" 5, Helen Sjöstedt: Den fängslade modern	—: 25
" 6, Frigga Carlberg: När begreppen klarna. Dramatisk gatell i 2 scener	—: 25

Vid rekvisition af minst 100 ex. af n:ris 3 och 4 och vid rekvisition af minst 10 ex. af n:ris 5 och 6 lämnas 20 % rabatt.

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Linköping flygblad:

N:o 1, Villy Sjödin: Några intryck från kvinnosaksrådet i Kristiania	—: 06
" 2, Emy Wenström: Ett ord till kristligt intresserade kvinnor	—: 05
" 3, Jenny Wallerstedt: Några ord med anledning af kvinnornas masspetition	—: 06

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Gäfle flygblad:

N:o 1, Anna Björck: Föredrag vid årsmötet den 31 januari 1906	
" 2, Klara Lindh: Kvinnan i det politiska och kommunala	

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Landskrona flygblad: Anna Linder: Hvarför vi begära rösträtt.....	—: 10
--	-------

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Sundsvall flygblad: Dag, utgifven med anledning af föreningens femårsfest i december 1908.....	—: 50
---	-------

Centralförbundet för Socialt Arbete's utbildningskurs

för personer hvilka skola ägna sig åt *bostadsinspektion, barnavårdsinspektion, hemarbetsinspektion* m. m. dylikt.

Teoretisk och praktisk utbildning.

Tillämpad Kemi, Fysik, Fysiologi, Bakteriologi, Allmän Hygien, Sjukvård, Barnavård, Fattigvård, Byggnadslära, Samhällslära, Författningskunskap m. m.

Ettårig kurs, 15 sept.—1 juni, pris 250 kr.

Inträdesfordringar: 21 år fyllda samt kunskap motsvarande minst realkolexamen eller viss praktisk utbildning.

Närmare upplysningar meddelar fröken K. Hesselgren, kursledare. Adress: Lästmakaregatan 6, Stockholm.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

Ung, språkkunnig lärarinna, som vistats i Tyskland, söker till hösten plats i familj. Goda rek. Svar till "Undervisningsvan", Olofström p. r.

Undervisningsvan

intresserad lärarinna söker plats den 1 sept. Språkkunnig, musikalisk. Goda rek. Svar till "Underricht", Sv. Telegramb., Stockholm.

Ung, bättre flicka, som genomgått 8-kl. flickläroverk samt är van att undervisa mindre barn, önskar plats i familj. Svar till "Hösten 1909", Kalmar p. r.

Ung flicka af god familj, kunnig i engelska språket, önskar medfölja äldre dam som sällskap och hjälp till badort eller utlandet. Svar märkt "M. 20", Utö p. r.

Lärarinna (ej seminariebildad) önskar till hösten plats, helst i skola att undervisa i lägre klasserna. Genomgått 8-kl. läroverk, 3 års undervisningsvana från privatskola. Vistas för närvarande i Tyskland. Betyg och rekom. kunna företes. Svar till "E. M.", Sköfde p. r.

Ung, bättre flicka, som genomgått 8-kl. läroverk, önskar till hösten plats att undervisa mindre barn, äfven i pianospelning, om så önskas. Svar till "H.", Trollenäs p. r.

Tvenne 18 års flickor från bättre hem önska plats, som sällskap o. hjälp i fin fam., helst i Stockholm. Önskas anses som familjemedlemmar. Svar inom 14 dagar till "Dolly o. Rittna", Östersund p. r.

Ung bildad dam söker plats i bättre familj att deltaga i husliga göromål, villig läsa och spela med barn samt om så önskas hjälpa till med skrifgöromål. Svar emotes tack-samt till "Ung dam", Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

Ung flicka, som genomgått hus-hållsskola samt praktisk elevkurs, spec. i landthushåll, söker plats till 1 sep. eller till hösten i landthushåll eller prästgård å landet, helst i mellersta eller södra Sverige, att deltaga i skötseln af hushållet, mot fritt vivre eller möjligen någon lön, ett godt och vänligt bemötande samt medlem af familjen. De bästa betyg och ref. Svar tacksamt till "A. B.", Marianelund p. r.

Undervisningsvan, musikalisk lärarinna, som genomgått läroverk och mindre sem., söker plats. Svar till "September", Nyköping p. r.

Praktiskt intresserad flicka

önskar mot fritt vivre plats i godt hem för att lära och deltaga i ett hems skötande. Svar till "B. L.", Helsingborg p. r.

Ung bildad flicka

kunnig i matlagning, bakning samt sömnad önskar plats i god familj. Svar märkt "R. L. 1909", Svenska Dagbladets Exp., Stockholm f. v. b.

Kvinnligt Kontorsbiträde,

20 år, 3½ års kontorsvana, kunnig i maskinskrifning och med kanned. i Melins stenografi, söker anställn. Svar emotes till "M. & S.", Dagens Nyheter, Gustaf Adolfs Torg, Stockholm.

Ung flicka af god familj önskar mot fritt vivre komma häst å egendom på landet såsom hjälp och sällskap åt husmoder. Något kunnig i matlagning samt andra inom ett hem förekommande göromål. Svar fortast möjligt till "M.", Gumælii Annonsb., Malmö.

Anspråkslös bättre flicka önskar medfölja äldre fru eller herre som hjälp och sällskap till badort mot fritt vivre. Svar "Anna", Volmar Yxkullsgatan 7 I. v., Sthlm.

LEDIGA PLATSER.

Föreståndarinneplatsen

vid Skaraborgs läns sjukhem i Sköfde blir ledig den 1 nästa okt. Lön 500 kr. jämte allt fritt. Ansökan, ställd till styrelsen, jämte prästbetyg och meriter insändes före den 15 aug. till Doktor A. Lundquister, Sköfde.

Befattningen som lärarinna

och biträdande föreståndarinna vid Grevesmühlska samskolan härstädes kungöres ledig att tillträdas den 15 inst. aug. Kompetensfordringar: examen från högre lärarinneseminarium eller examen från folkskolelärarinneseminarium jämte studentexamen. Begynnelselönen: 1,600 kr. årligen samt fri bostad om 2 rum och kök i skolans egendom, 13 Brunnsgatan. Ämnen: Tyska språket, modersmålet, matematik (eller naturkunnighet). Ansökningar med vederbörliga betygsskrifter böra, ställda till skolans direktion, före den 1 aug. insändas till Jakobs pastorsexpedition, Jakobs-gatan 4.

Stockholm den 26 juni 1909.

Direktionen.

Sjukskötersketjänsten

i Piteå stad kungöres härmed till ansökan ledig. Vid ansökningen skall bifogas prästbetyg, friskbetyg och kunskapsbetyg samt intyg om utbildning som sjuksköterska. Lön 650 kronor. Ansökningshandlingarna inskickas till underteknad före instundande 1 augusti.

Piteå den 30 juni 1909.

Arvid Westman.

Hälsövardsnämndens ordförande.

Guvernans sökes nu genast att medfölja svensk familj till Syd-Amerika. Förstklassiga rekommendationer fordras. Vidare under post-adress "138" eller Allm. Tel. 138, Djursholm.

Annonsförmedlare

helst kvinnlig, sökes för

MORGONBRIS. Tidning för den socialdemokratiska kvinnorörelsen. Upplaga 10,000 ex.

Anmälan å Morgonbris exp. Tunnelgatan 1 B. 1 tr. Sthlm.

Lärarinna önskas till hösten för en gosse, nybegynnare, samt en flicka, som skall läsa andra klassens kurs. Helst musikalisk. Svar med foto., betyg och pretentioner till "N.", Åkers styckebruk.

Bättre anspråkslös flicka, kunnig i matlagning och öfriga husliga göromål samt något hemma i sjukvård erhåller plats i liten familj som sällskap och hjälp. Svar med rek., uppgift på anspråk m. m. sändes till "Husmor", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ett äldre allvarlig sinnadt fruntimmer, van vid sjukvård önskas som hjälp och sällskap åt en bröstsklen fru. Sv. till "N.N.", Oskarshamn p. r.

Tjänster lediga.

Vid Kristianstads lasarets upptagningsafdelning för sinnessjuka finnas platser lediga för 1 öfersköterska, 5 sköterskor, 1 manlig vårdare och 1 vaktmästare och arbetsledare. Vidare upplysningar lämnas af lasarettets föreståndarinna och af läkaren, till hvilken senare ansökningar ingifvas före den 17 juli.

Skicklig, undervisningsvan lärarinna, ej för gammal, önskas från 15 sept. för 3 barn, 9, 10 och 12 år. Sv. ämnen, språk, musik, handarbeten, något slöjd och gymnastik. Vidimerade betyg, lönepr., ovillkorlig åldersuppg. samt foto. sändes till Pahlman-Stiernsparre, Ågården, Lidköping.

Lärarinna får plats i sept. i familj i Östergötland att läsa med två gossar och en flicka i ålder 9—8 år. Svar med uppgift om kompetens och lönepret. samt foto. till fru Tora Hallander, Spångsholm, Sya.

Lärarinna med kompetens att förestå samskola med 1—3 klasser erhåller anställning nästa läsår. Upplysning om lönevillkor etc. meddelas af postmästaren G. Johanson, Kil.

Lärarinna, undervisningsvan i skolämnen och musik, sökes för två flickor i åldern 11 och 8 år. Svar till Hofpredikant Paul Nilsson, Häggum.

En guvernans önskas från den 15 juli till den 15 okt. för att undervisa tvänne flickor, 11 och 13 år gamla, i franska språkets talande och läsning samt i räkning och musik. Olga Norberg, Björkä Bruk.

Å landet nära stad i Dalarnes önskas en god och erfaren lärarinna för tre flickor, till läsåret 1909—1910. Kurserna: 3:dje förberedande samt 2:dra och 3:de klasserna. Musikalisk, engelsktalande samt skicklig i ritning har företräde. Foto., betyg, ref. och lönepret. Sändes till "Fru S—m", Alby, Haninge.

Modebyrå,

Drottninggatan 81 A, 2 tr.

Stockholm.

A. T. Brunkeb. 719. R. T. Vasa 261.

meddelar råd

vid val af damtoalletter, färger, modeller m. m., vid ordnandet af väningar, dekorerung för fester m. m. Uppköper modevaror för damer i landsorten. Moderat arvode.

Fru A. Beijer, kl. 11—5.

Deposition & Sparkassa

4 1/2 %

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Kristinehamns Praktiska Skola

(För män och kvinnor. Grundad 1878)
Hushållsafdelning med husmoderskurs.
Slöjdfafdelning: Väfnad, sömnad, träsnideri, läderplastik m. m.

Filip Holmqvists Handelsinstitut

Norra Allég. 7, Göteborg

FRÄMSTA OCH STÖRSTA
ENSKILDA HANDELS-
LÄROVERKET I LANDETS
FRÄMSTA HANDELSSTAD

Efter aflagd

Realskoleexamen

eller studentexamen eller afgang från högre läroverk för flickor bilda våra års- och terminskurser en synnerligen lämplig och tidsbesparande fortsättning för inträde på köpmansbanan och bankkontor. 3-400 elever årligen. 15-20 lärare. Hygieniska och moderna lokaler i egen byggnad. **Bankkurser.** Över 200 firmor rekrytera årligen sin personal från oss.

Höstterminen börjar den 20 aug.
Begär vårt 40-sidiga program.

FILIP HOLMQVIST,

Överlärare vid Tekniska skolan i Stockholm,
lärare vid Chalmerska institutet, ledamot
af Sv. Revisorsamfundet.

(S. T. G. 283 22)

Nyheter i bokhandeln.

- Du och din själ.** Af pastor *Friedr. Gaedke*. Bemynd. öfvers. från tyskan. Häft. 1: —, kart. 1: 25.
- Vår förebild.** Af *Chr. Hansen*. Att begagnas vid samtal eller bibelkurser i ungdomsföreningar. Bemynd. öfvers. Häft. 0: 40.
- Hvem är han?** Af *Chr. Hansen*. Frågor och tankar till efter-sinnande vid ett dagligt studium af Marcus' evangelium. Bemynd. öfvers. Häft. 1: 50, kart. 1: 75, klotb. 2: —.
- I konungens tjänst.** Berättelse af *D. Alcock*. Förf. till "De spanska bröderna" m. fl. berätt. Öfvers. af pastor *Henning Sjögren*. Häft. 1: 75, kart. 2: 25, klotb. 2: 50.
- Tankar och samtal om lifvets högsta frågor:** Af dr *Oscar Bensow*, kyrkoherde och teol. docent:
- I. Ett samtal om undren och deras möjligheter. Pris 10 öre.
 - II. Ett samtal om försynen och slumpen. Pris 10 öre.
 - III. Ett samtal om viljans frihet. Pris 10 öre.
- I fängelse.** Maningsord af *H. Heurlin*. Pris 15 öre.
- I lifvets morgonstunder.** Sånger för de små af *A. S—g*. Pris. 1: 50.
- Svensk söndagsskolsångbok** till bruk för skolor och vid barn-gudstjänster. Inneh. 350 sånger. Inb. 25 öre.
- Några af Guds stor löften till de unga** af *P. Z.* Pris 15 öre.
- I hamn.** Bibl. för de unga. Ungdomserien VIII. Berättelse af *Anna Carlsdotter*. Pris 30 öre.
- Sommarlof**, illustrerad sommartidning för barn med för året nytt omslag af *Elsa Hammar*.

Priset är 12 öre för enstaka ex. Vid rekvisition af minst 20 ex. lämnas tidningen för 10 öre samt hvar 11:e ex. gratis. Tagas 100 och därutöver på en gång, nedsättes priset till 8 öre per ex., men då lämnas inga friexemplar.

Katalog sändes på begäran gratis och franko.

A.-B. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Exp., Stockholm 3.

Rodenstamska Slöjd- och Hushållsskolan

Hudiksvall.

Husmoderskurs. Skolköklärrarinnkurs. Slöjdlärrarinnkurs. Hemslöjds- och Växtfärgningskurs.

Bomullsklädningsar i afpassade bitar, 8 mtr. äkta färg, vackra randiga eller rutiga mönster, erhålles till 2,85 st., d:o bättre qualite, extra fina mönster till 3,20 st. Otto Os-karson, Gamla Kungsholmsbrog. 23 A, Stockholm.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m.
Muntliga och skriftliga
upplysningar genom

**Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,**
54 Drottninggatan.

För kapitalister, särskildt fruntimmer, har det länge varit ett sina värdepapper och skötseln af sina affärer åt någon person eller institution, som med absolut säkerhet förenade punktlighet och noggrannhet i utförandet af det anförtrodda uppdraget äfvensom prisbillighet. En sådan institution är

Stockholms Enskilda Banks Notariatafdelning (Lilla Nygatan 27, expeditionstid 10-4),

som under garanti af **Stockholms Enskilda Bank** åtager sig vård och förvaltning af enskilda personers och kassors värdepapper.

Exempel 1. Om en person hos Notariatafdelningen deponerar obligationer, inkasserar Notariatafdelningen vid förfallotiderna kuponger och tillhandahåller deponenten influtna medel. Vidare efterser Notariatafdelningen utlotningar af obligationer och underrättar deponenten i god tid, ifall en denne tillhörig obligation blifvit utlottad, samt lämnar förslag till ny placering af det ledigblifna kapitalet.

Exempel 2. Om inteckningar deponeras hos Notariatafdelningen, underrättar Notariatafdelningen gäldenären därom att räntorna å in-teckningarna skola till afdelningen inbetalas, hvarefter de medel, som inflyta, till deponenten redovisas. Vidare tillser Notariatafdelningen, att in-teckningarna blifva i vederbörlig tid förnyade. Om en hos afdelningen deponerad in-teckning genom underlåten förnyelse skulle förfalla, ersätter **Stockholms Enskilda Bank** därigenom uppkommen skada.

Förvaringsafgift: 50 öre för år per 1,000 kronor af depositio-nens värde, dock ej under två kronor.

Fem praktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af *Karl Aspelin*. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af *Hugo Gyllander*. 259 sidor. Med 45 illustrationer af *Ingeborg Uddén*. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af *Harald Östenson*. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter *Jules Verne* af *Alfred Smedberg*. 312 sidor, 44 illustrationer af *Brita Ellström*. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af *Marie Louise Gordons lif och stordåd, ise Gagner*, 304 sidor, 33 illustrationer af *Edv. Berggren*. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från
Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11-4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

- Mathilda Fryxell.* Af *Agda Montelius*.
Internationella Kvinnoförbundets femte kongress. Af *Axi-
anne Thorstenson*.
Textilkonst på Industriutställningen. Licium. Af *Ebba De
la Gardie*.
Fredskongressen i Stockholm 1909.
Utlandet.
Två madonnor. Af *Astri Dahlgren*.
Marie Basjkirtsev. Af *Elisabeth Krey*.
Florens. Mina matställen. Af *A. L—n*.
Märta Starnberg: Mikal, Israels konungadotter. Rec. af
Harp.
Bref till en finsk landtdagsman.
Zentralstelle für Volkswohlfart.
Hemarbetsförhållanden i Schweiz.
Notiser.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**